

Llarga volta al món

John Irving explica a 'Fins que et trobi' la història d'un actor famós pels seus papers de transvestit que busca el seu pare per tot el món • L'autor hi aboca les seves obsessions habituals, bàsicament les dones i el seu entorn • Quim Aranda

Narrativa

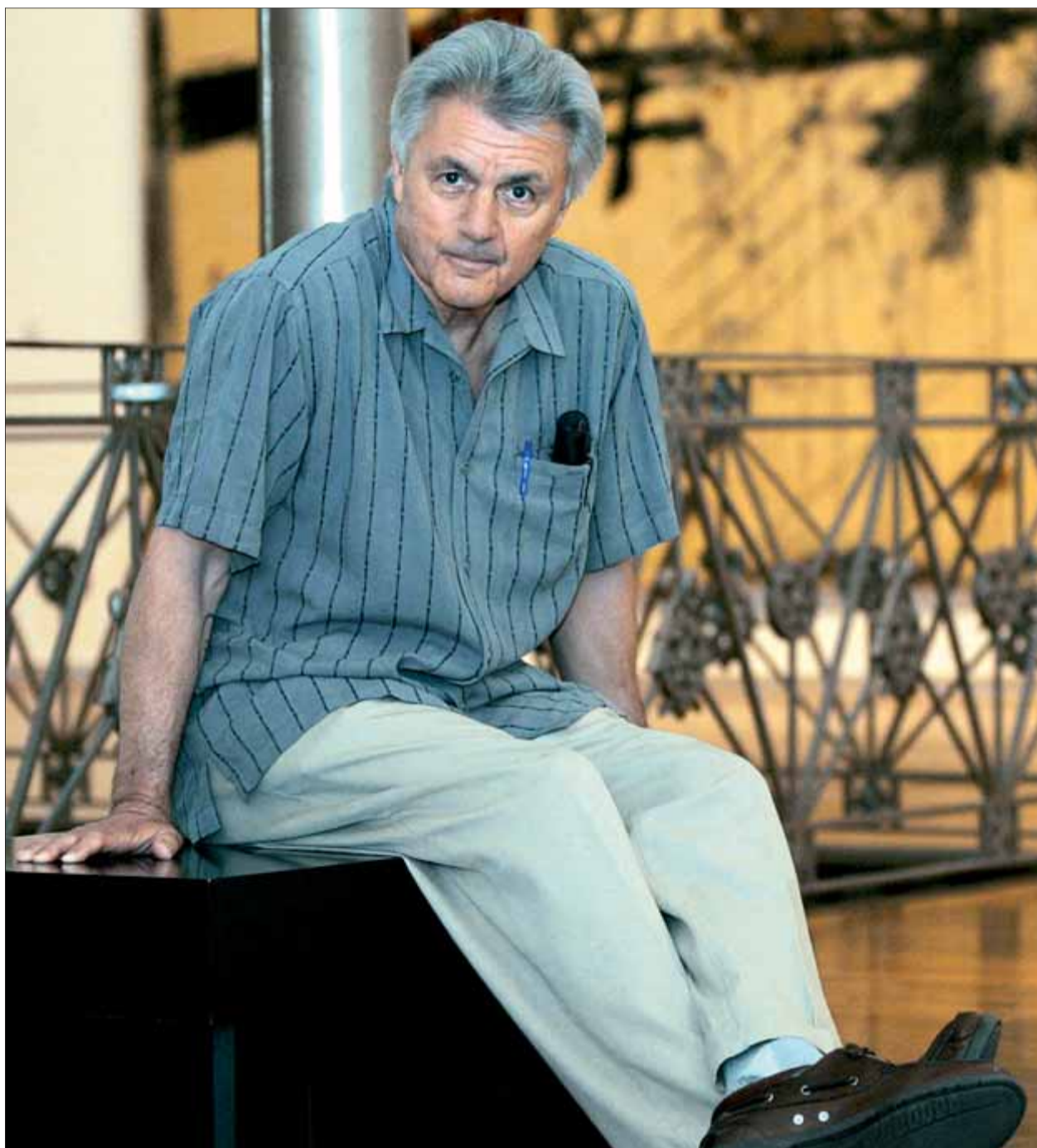
Fins que et trobi

John Irving
Traducció de Carles Miró
Edicions 62 i Tusquets
Barcelona, 2006

En un perfil publicat l'any passat a *The New York Times*, més o menys coincidint amb l'aparició de l'edició original de la novel·la que m'ocupa, John Irving assegurava que ja a l'edat adulta havia anat a la recerca del pare biològic, el qual havia estat una ombra permanent –presència absent– al llarg de la seva vida. Alhora, l'escriptor de New Hampshire, mestre de la novel·la realista ancorada en els patrons del XIX, en el seu admirat Dickens, donava a conèixer episodis prou íntims de la seva vida d'infant: en resum, deia que havia estat molestat de petit; sexualment molestat, s'ha d'entendre.

Tots dos fets, la recerca del pare –i hi poden llegir, també, la mena de disfunció emocional que se'n podria derivar, tant des del punt de vista familiar com individual– i el sexe –incloent-hi els abusos, siguin del grau que siguin–, i la projecció i impacte que tindran totes dues circumstàncies en la vida futura del protagonista, són els motors desencadenants de l'onzena novel·la d'Irving. Sens dubte, la més autobiogràfica, tant en sentit literari, en relació amb l'obra anterior de l'autor, com en el sentit vital que ell no ha amagat en cap moment.

Biogràfic i literari ho és perquè la novel·la concentra –per bé que *in extenso*; massa, al meu parer– les grans dèries de l'autor, que, tot simplificant, podrien resumir-se en una de sola, les dones, la dona, al voltant de la qual gira la resta. Les dones tractades des de diferents aspectes, esclar. Ho han estat com a mares a *L'hotel New Hampshire* i *Oración por Owen*, com a víctimes a *Prínceps de*

John Irving ha dedicat set anys a escriure la seva última novel·la, 'Fins que et trobi'. JOSEP LOSADA

La infructuosa recerca del pare és, en el cas de Burns, també la de si mateix

Maine, reis de Nova Anglaterra, i fins i tot com a supervivents (*Una dona difícil*). En parts, fragments, paràgrafs i fins i tot petits detalls –la cremallera i el penis del protagonista, per posar-ne un– es reconeixen deutes, influències o, senzillament, repeticions de fórmules ja emprades als esmentats llibres: s'abusa dels elements disfuncionals que freguen l'absurd, dels personatges estrambòtics i excèntrics. Tot plegat, una mica *déjà-vu*.

La important variació pel que fa a la dèria central, potser, és que ara, aquí, les dones són vistes com gairebé depredadores, dominadores, a més de regidores i impulsores de la vida del protagonista, de nom Jack Burns. El contrast entre la forta, opressiva personalitat d'aquestes dones i la manca de caràcter de Burns fa augmentar encara més aquesta sensació, lògica d'altra banda, pel que fa a la coherència interna de la novel·la.

Pel que fa al sentit estrictament vital, només cal esbossar una mica la trama. Com també va fer l'autor, l'antiheroi de la monumental narració –822 pàgines en l'edició original, 901 en la catalana; és l'obra més extensa que ha escrit Irving, que gairebé mai no s'hi ha posat per menys de 500– es passa la vida, més o menys, en permanent recerca del seu pare. Aquest és un organista que salta de port en port buscant nous orgues que tocar –Irving s'esplaiava aquí,

amb tota mena de detalls innecessaris sobre els instruments que toca, les esglésies on són i les ciutats per les quals passa–, alhora que aprofita per tocar tota mena d'òrgans femenins, raó per la qual ha d'acabar tocant no pas cap orgue sinó el dos, i de tot arreu.

La infructuosa recerca del pare és, en el cas de Jack Burns, també la de si mateix. No és per atzar que el seu ofici sigui el d'actor. Famós actor de Hollywood gràcies als papers de transvestit, amb què ja es va iniciar de ben petit. Actor a la recerca d'un personatge: ell mateix.

El viatge del protagonista s'inicia als quatre anys, per bé que aleshores al costat de la seva mare, una dona no gaire estable emocionalment, traumatitzada per l'abandó del pare de la criatura. Alice, tatuadora de professió –és a dir, tot parafra-sejant Paul Valery, una especialista a deixar empremtes en el més profund de l'home, la pell–, durà el nen per diferents ports d'Europa. No tenen èxit i tornen de nou al Canadà, on Jack entra en una escola on la majoria dels alumnes són noies. Començarà aquí, i ben aviat, la vida de Jack entre dones que l'eduquen i el sotmeten, sobretot una, de 12 anys, Emma, la qual l'inicia en els misteris del sexe. I el seguit d'abusos que patirà el nen potser explica el seu caràcter, però resulta farragós.

¿Decebut amb la novel·la d'Irving? Sobretot, esgotat. Massa paper, massa detall innecessari. No hi ha tant d'humor com en altres ocasions i el to narratiu és una mica massa moralitzant, cosa en què no havia caigut Irving abans. *Fins que et trobi* no és cap fita com ho han estat *Una dona difícil*, la celeberrima *El món segons Garp*, *Prínceps de Maine...* o la fins ara poc valorada –estic convençut que guanyarà adeptes amb el temps– *Oración por Owen*. Amb tot, amb temps i paciència, els fans d'Irving hi apreciarem les espurnes del seu indubtable geni.